

Gece Ekonomisi Kapsamında Gece Turizminin SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi *

Alper Ateş¹
Halil Sunar²
Abdullah Köseoğlu³

Özet

“Gece ekonomisi” en genel haliyle akşam ve gece saatlerinde faaliyet gösteren işletmelerin veya kişilerin ekonomik faaliyetlerini ve hizmetlerini ifade eder. Kentsel alanlar ve turizm destinasyonları gece faaliyetlerinin gelir yaratma, sosyal etkileşimi teşvik etme ve yerel halk ve turistler için benzersiz deneyimler sunma potansiyelini fark ettikçe bu kavram son zamanlarda turizm sektöründe “Gece Turizmi” olarak ilgi görmeye başlamıştır. Gece turizmi istihdamı artırabilir ve yerel işletmeler ve bireyler için önemli gelir sağlayabilir. Bu turizm yaklaşımı aynı zamanda benzersiz kültürel zenginlikleri gün ışığına çıkarır, yerel halkı ve turistleri çeken bir atmosfer yaratır, harcamaları artırır ve konaklama, eğlence ve ilgili sektörlerde istihdam yaratılmasını destekler. Ancak gece turizmi, gürültüyü yönetmek, kamu güvenliğini sağlamak ve konut ihtiyaçları ile ticari faaliyetleri dengelemek gibi zorlukları da beraberinde getirir. Bu nedenlerden ötürü gece turizmi faaliyetleri için şehirler, canlı bir gece hayatının cazibesini sürdürülebilirlik ve toplum çıkarlarıyla dengelemelidir. Çalışmada, dünya çapında farklı destinasyonlardaki gece turizmi uygulamaları araştırılmış ve elde edilen veriler ışığında gece turizmine yönelik SWOT analizi yapılmıştır. Bu araştırma neticesinde gece turizminin avantajları, gündüz gezilecek yerler üzerindeki baskıyı azaltması, turistlere farklı deneyimler sunması, kentsel alanların görünürliğini arttırması ve yeniden canlandırması ve iklimsel faydalar sağlaması olarak belirlenmiştir. Gece turizminin dezavantajları ise emniyet ve güvenlik endişelerinin artması, ışık kirliliğinin çevresel etkiler yaratması, yüksek finansman ve işletme maliyetleri doğurması, artan gürültü ve yerel halkı rahatsız olması ve kısıtlı bir turist profiline hitap etmesi olarak belirlenmiştir. Turizm paydaşları, fayda ve dezavantajları etkili bir şekilde dengelemek için bu faktörleri dikkatlice değerlendirmelidir. Destinasyonlar, güvenlik önlemlerinin artırılması ve sürdürülebilir uygulamaların teşvik edilmesi gibi riskleri azaltmaya yönelik stratejiler uygulayarak gece turizminin potansiyelinden yararlanabilir ve aynı zamanda yerel halkın yaşam kalitesini koruyabilir.

Başvuru Tarihi
15 Ağustos 2025

Onay Tarihi
18 Kasım 2025

Anahtar Kelimeler:
Gece Ekonomisi,
Gece Turizmi,
Turizm Deneyimi,
SWOT Analizi.

Makale Türü:
Araştırma Makalesi.

Önerilen Atıf:

Ateş, A., Sunar, H. & Köseoğlu, A. (2025). Gece ekonomisi kapsamında gece turizminin SWOT analizi ile değerlendirilmesi, *Siirt Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(2), 27-46.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.18094891>

* Bu çalışma 22-24 Kasım 2024 tarihleri arasında düzenlenen 3. Uluslararası Korkut Ata Bilimsel Araştırmalar Kongresi'nde sunulan “Gece Ekonomisinin Turizme Yansması: Gece Turizmi” başlıklı bildirinin genişletilmiş ve geliştirilmiş halidir.

¹ Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Konya, Türkiye, alpera@selcuk.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4347-7306>

² Öğr. Gör., Giresun Üniversitesi, Mehmet Bayrak Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Seyahat Hizmetleri Bölümü, Giresun, Türkiye, halil.sunar@windowslive.com, <https://orcid.org/0000-0002-5131-4056>

³ Dr. Öğr. Üyesi., Bitlis Eren Üniversitesi, Kanık Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Bitlis, Türkiye, akoseoglu@beu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6885-7225>

*Evaluating Night Tourism within Night Economy Using SWOT Analysis**

Alper Ateş¹
Halil Sunar²
Abdullah Köseoğlu³

Abstract

The “nighttime economy” broadly refers to the economic activities and services provided by businesses or individuals operating during evening and nighttime hours. As urban areas and tourism destinations have recognized the potential of nighttime activities to generate revenue, encourage social interaction, and offer unique experiences for locals and tourists, this concept has recently gained attention in the tourism sector as “nighttime tourism.” Night tourism can increase employment opportunities and provide a significant source of income for local businesses and individuals. This approach to tourism also highlights unique cultural riches, creates an atmosphere that attracts both locals and tourists, increases spending, and supports job creation in the accommodation, entertainment, and related sectors. However, night tourism also presents challenges, including managing noise, ensuring public safety, and balancing residential needs with commercial activities. For these reasons, cities must strike a balance between the appeal of a vibrant nightlife and the sustainability and community interests associated with night tourism activities. The study examined night tourism practices in various destinations worldwide and conducted a SWOT analysis of night tourism based on the collected data. As a result of this research, the advantages of night tourism were identified as reducing pressure on daytime attractions, offering tourists diverse experiences, increasing the visibility and revitalization of urban areas, and providing climatic benefits. The disadvantages of night tourism were identified as increased safety and security concerns, light pollution resulting in environmental impacts, high financing and operating costs, noise and disturbance to the local population, and a limited appeal to tourists. Tourism stakeholders should carefully evaluate these factors to effectively balance the benefits and disadvantages. Destinations can leverage the potential of night tourism while also preserving the quality of life for residents by implementing strategies to mitigate risks, such as increasing security measures and promoting sustainable practices.

Submitted
15 August 2025

Accepted
18 November 2025

Keywords:
*Night Economy,
Night Tourism,
Tourism Experience,
SWOT Analysis.*

Article type:
Research article.

Suggested Citation:

Ateş, A., Sunar, H. & Köseoğlu, A. (2025). Evaluating night tourism within night economy using SWOT analysis, *Siirt Journal of Social Research*, 4(2), 27-46. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18094891>

* This study is an expanded and improved version of the paper titled “The Reflection of the Night Economy on Tourism: Night Tourism” presented at the 3rd International Korkut Ata Scientific Research Congress held between November 22-24, 2024.

¹ Prof. Dr., Selçuk University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Guidance, Konya, Türkiye, alpera@selcuk.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4347-7306>

² Öğr. Gör., Giresun University, Mehmet Bayrak Vocational School, Turizm ve Seyahat Hizmetleri Bölümü, Giresun, Türkiye, halil.sunar@windowslive.com, <https://orcid.org/0000-0002-5131-4056>

³ Dr. Öğr. Üyesi., Bitlis Eren Üniversitesi, Kanık Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Bitlis, Türkiye, akoseoglu@beu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6885-7225>

GİRİŞ

Ekonomik küreselleşme, dünya kentsel sisteminin oluşumunu ve gelişimini teşvik etmiş ve ülkelerin şehirleri ve bölgeleri arasındaki ilişkinin daha önce görülmemiş yakın bağlar göstermesine neden olmuştur (Wang vd., 2022). Bu kompleks ilişki ağı turizm sektörünü de etkilemiş ve turizmin ülke ekonomilerine olan katkısı, turizmin geliştirilmesinin dünyadaki şehirler açısından önemli bir konu haline gelmesine neden olmuştur (Calero & Turner, 2020; León-Gómez vd., 2021; Thommandru vd., 2023). Turizm sektöründe rekabet gücünü artırmak isteyen şehirler, geleneksel gezi modundan kurtulmalı ve katılımcı ve interaktif moda geçmelidir (Zhang vd., 2024). Bu amaç kapsamında son yıllarda farklı turizm türleri ve iş modelleri ülkelerin turizm politikaları ve stratejileri arasında yer almıştır (Nusair vd., 2022; Tribe & Paddison, 2023).

Gece ekonomisinin canlılığı, bir şehrin canlılığının önemli bir göstergesidir (Xia vd., 2020). 'Mekânsal canlılık' terimi, kentsel tasarım ve sosyoloji alanlarında, sokaklar ve parklar gibi kentsel kamusal alanlardaki kentsel sosyo-ekonomik faaliyetlerin kapasitesi, kullanımı ve yoğunluğunu ifade etmek için kullanılmaktadır (Jacobs, 2002; Fuller & Moore, 2017). Yüksek mekânsal canlılığa sahip kamusal alanlar genellikle daha güvenli, daha çekici olmaktadır ve kültürel alışveriş için bir yer olarak sosyalleşmek için daha fazla seçenek sunar (Jalaladdini & Oktay, 2012; Mu vd., 2021). Gece turizmi, turistlerin yerel yaşamı deneyimlemelerine ve öne çıkan manzara, kültür ve gece atmosferiyle bağlantı kurmalarına olanak tanıdığı için son yıllarda turistlerin gece turizmine olan ilgileri artmıştır (Giordano & Ong, 2017, Eldridge & Smith, 2019; Jiang & Hong, 2023)

Gündüz hayatın koşuşturmacasına kıyasla, gecenin sessizliği ve gizemi, özellikle kültür turizmi bağlamında, destinasyonlara daha fazla cazibe katabilir (Jiang & Hong, 2023). Üniter gece turizmi uygulaması aynı zamanda ülkedeki tüm kültürel miras alanlarının ve bölgelerinin genel aktivasyonunu ve yeniden kullanımını da gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda, gece turizmi, kültürel miras alanlarının harekete geçirilmesinde ve şehrin sürdürülebilir kalkınmasında hayati bir rol oynamaktadır (Chen vd., 2020). Gece ekonomisinin önemli bir bölümü olan gece turizminin değeri, kentsel turizmin büyümesinde, kentsel imajın geliştirilmesinde ve insanların boş zamanlarının ve yaşam koşullarının iyileştirilmesinde kendini göstermektedir (Wang vd., 2023b). Mevcut literatür, gece turizminin büyüyen küresel bir olgu olduğunu ve gece ekonomisine önemli bir finansal ve kültürel katkı sağladığını göstermektedir (Awaloedin vd., 2023). Uygulamada, tüketimi canlandırmak ve turistlerin nispeten daha yüksek tüketim seviyelerini ve isteklerini karşılamak için, yerel yönetimler turizmi gece ekonomisiyle bütünleştirmeye kararlıdır (Zhang & Zhang, 2023). Çok sayıda ülke, turistlerin ziyaret sürelerini uzatmak ve turist tüketimini artırmak için gece turizmi pazarlamasının geliştirilmesine giderek daha fazla yönelmektedir (Fang vd., 2024). Turistik destinasyonlar, ziyaretçi çekmek için gece yarısı parkları, gece müzeleri ve gece nehirleri gibi gece aktivite alanları yaratmıştır. Günümüzde, gece turizminin gelişimi esas olarak parkları, canlı performansları, antik kentleri ve gece pazarlarını taşıyıcı olarak kullanılmaktadır (Zhang vd., 2024).

Araştırmanın Amacı

Gece turizmi, özellikle büyük şehirler ve turistik bölgelerde, destinasyonların 24 saat yaşayan bir yapıya kavuşmasını sağlayarak turizmin gelişimine katkıda bulunur. Gastronomi, eğlence, kültür-sanat etkinlikleri, gece pazarları, ışık festivalleri ve gece turları gibi faaliyetler, destinasyonun çeşitliliğini ve çekiciliğini sağlarken aynı zamanda turizm gelirlerini de artırır. Tüm bunlara karşın gece turizminin gelişimi güvenlik sorunları, gürültü kirliliği, altyapı eksiklikleri ve yerel halk ile turistler arasında yaşanabilecek sosyal uyum problemleri gibi zorluklara sebep olabilmektedir. Bu noktada çalışmada gece turizmi destinasyonlarının belirlenmesi ve bu turizm türüne yönelik SWOT

analizi, mevcut durumu kapsamlı biçimde ortaya koyarak, hem avantajların güçlendirilmesine hem de risklerin minimize edilmesine yönelik stratejilerin geliştirilmesini mümkün kılacaktır. Bu araştırmanın temel amacı, gece turizminin mevcut durumunu SWOT analizi çerçevesinde sistematik olarak analiz etmek ve gece turizminin gelişimine yönelik öneriler sunmaktır. Turizm endüstrisinin önemli alt kollarından biri olan gece turizmi, özellikle şehirlerin kültürel, ekonomik ve sosyal canlılığını artırmada önemli bir rol oynamaktadır. Bu potansiyelin etkin şekilde değerlendirilebilmesi için mevcut durumun kapsamlı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Araştırma aşağıdaki iki soruya cevap aramaktadır.

1. Dünya genelindeki gece turizmi destinasyonları nerelerdir ve değerleri nelerdir?
2. Gece turizminin güçlü/zayıf yanları ve fırsatları/tehditleri nelerdir?

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Gece Ekonomisi

Gece ekonomisi kavramı yeni bir yapı olmayıp, dünya genelinde çok sayıda ülke ve şehirde on yıllar boyunca bir gelişim ve yaygınlaşma süreci yaşamıştır (Nga vd., 2023). Gece ekonomisi, Renato Nicolini tarafından 1977-1985 yılları arasında düzenlenen ‘Estate Romana’ yaz gecesi kültürel etkinlikleri programına kadar uzanmaktadır (Bianchini, 1995). 1980’lerde İtalya, Fransa, İsveç ve Hollanda gece aktiviteleri üzerindeki kontrolleri gevşetmiş ve kentsel gece aktivitelerinin gelişimini teşvik etmek için ilgili politikaları uygulamaya koymuştur. 1990 yılına gelindiğinde, İngiliz şehir planlamasında gece ekonomisi resmi olarak teklif edilmiştir (Montgomery, 1990). Londra, şehir merkezinin çöküşü sorununu çözmek için gece kültürel ve eğlence faaliyetlerinin geliştirilmesi yoluyla şehir merkezinde gece ve gündüz arasındaki nüfus dengesini korumak için ‘24 saat şehir’ politikasını uygulamaya koymuştur (Bianchini, 1995). Gece hayatına ilişkin araştırmalar, kentsel alanları daha güvenli hale getirmeyi, cazibeyi artırmayı, antisosyal davranışları ve suçu azaltmayı ve gece ekonomisini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu kavram diğer tüm bileşenleri birbirine bağlayarak gece ekonomisini kentsel gece hayatının bel kemiği haline getirmekte ve diğer tüm bileşenleri birbirine bağlamaktadır (Ghalehnoee & Nilipour, 2020).

Gece ekonomisi, gece saatlerinde gerçekleşen ekonomik faaliyetleri ifade etmektedir (Huang & Wang, 2018). Gece ekonomisi, modern kentsel ve kırsal ekonominin önemli bir parçasıdır (Wang vd., 2022). Birleşik Krallık’ta gece ekonomisi yıllık ortalama 83 milyar sterlin gelir getirmekte ve 1,5 milyonun üzerinde istihdam yaratılmasına katkıda bulunmaktadır. Benzer şekilde, Avustralya’da büyük kentsel alanlardaki gece ekonomisi 2020 yılında 156 milyar AUD gelir yaratarak ülke ekonomisinin yaklaşık %7’sini oluşturmuş ve 1,5 milyon kişiye istihdam olanağı sağlamıştır (Nga vd., 2023). Gece ekonomisinin büyümesi, turizmle ilgili ürün ve hizmetlere olan taleple yakından ilişkilidir (Bo & Sisi, 2023). Gece ekonomisinin geliştirilmesi, çok sayıda tesisin kullanımının iyileştirilmesine, istihdam olanaklarının artırılmasına, tüketimin genişletilmesine, vergi kaynaklarının artırılmasına, zenginliğin, endüstrinin ve bilinirliğin artmasına, böylece şehirlerin rekabet gücünün ve çekiciliğinin geliştirilmesine yardımcı olmaktadır (Zhang & Zhang, 2023).

Gece ekonomisinin kapsamı farklı etkinlik türlerini içermektedir. Bu etkinlikler aşağıda verilmiştir (Pawlusiński & Zmysłony, 2018; Homan, 2019; Zmysłony & Pawlusiński, 2020; Pawlusiński, 2023):

- Popüler müziğe ve müzik kulüplerindeki toplantılara dayalı eğlence hizmetleri (müzik kulüpleri,

diskolar, dans kulüpleri, kafeler; açık hava müziği);

- Kumar hizmetleri (kumarhaneler, oyun salonları, vb.);
- Kültürel hizmetler (tiyatrolar, sinemalar, filarmoniler, konser salonları, müzeler, galeriler, yaratıcı alanlar);
- Kitleseel etkinliklerin ve çeşitli toplantı türlerinin organizasyonuna ilişkin hizmetler (amfi tiyatrolar ve şehir sahneleri: açık hava müzik konserleri, kutlama etkinlikleri - örneğin, Yılbaşı partileri, sokak tiyatroları; şehir oyunları, kitleseel spor etkinlikleri; kamusal ve özel alanlarda özel toplantıların organizasyonu - örneğin, geceleri müze tesislerinde);
- Gastronomi ve eğlence hizmetleri (restoranlar, kafeler, barlar, alkol satış kabinleri, bira bahçeleri, mobil gastronomi ile yemek köşeleri);
- Rehberli turlar ve gece gezisi organizasyonları;
- Aktif rekreasyonla ilgili hizmetler (spor merkezleri, spor salonları, yüzme havuzları, açık hava spor sahaları, spor alanları);
- Biyolojik yenilenme ile ilgili hizmetler (SPA ve sağlıklı yaşam merkezleri ve diğerleri)
- Mağazaların ve alışveriş merkezlerinin işletilmesiyle ilgili ticari hizmetler, aynı zamanda fuarlar, sergiler vb. gibi ara sıra düzenlenen etkinlikler.

Gece ekonomisi, hem gündüz hem de gece faaliyet gösteren işletmelerin çeşitliliği nedeniyle sınıflandırılması zor bir alandır. Gece hayatının popülaritesi ve artan taleple birlikte, daha fazla işletme akşam geç saatlere veya gece saatlerine kaymakta, gece hizmetlerini genişletmekte ve gelir kaynaklarında gece gelirinin payını artırmaktadır. Çalışma saatlerinin uzatılması genellikle talep ve rekabet avantajını kaybetme korkusundan kaynaklanmakta ve küçük işletmelerin mekânsal kümeler halinde faaliyet göstermesine yol açmaktadır (Pawlusiński, 2023).

Gece Turizmi

Turizm sektörünün bir ülkeye sağladığı ekonomik faydalar, toplumların daha fazla turist çekmek ve turizmin gelişmesi için zaman ve mekânı en iyi şekilde kullanarak yeni fırsatlar yaratmak için büyük çaba sarf etmelerine yol açmıştır. Bu nedenle, destinasyonların çeşitli potansiyelleri zaman faktörü açısından değerlendirilmiştir. Bu alanda göze çarpan konulardan biri de gece turizmidir (Sheikheglo & Tabrizi, 2017). Gece turizmi, akşam 6 ile sabah 6 arasında gerçekleşen bir turizm faaliyetidir (Song vd., 2020; Wang vd., 2023a; Van Phuc & Huong; 2024). Son yıllarda gece turizmi, gizli seyahat hazinelerini keşfetmenin yenilikçi bir yolu olarak önem kazanmış ve destinasyon gelişimine katkıda bulunmuştur (Chen & Tong, 2021). Gece turizmi, turistlerin tüketim talebinin değişmesi ve 24 saat ekonomisinin gelişimiyle ortaya çıkmış (Nan & Hoan, 2016) ve farklı eğlence ile boş zaman aktiviteleri arayan turistler arasında popülerlik kazanmıştır (Nguyen & Tran, 2024). ‘Gece turizmi’, ‘gece kültürü’ ve ‘gece pazarı’ terimleri kavramsal olarak ilişkili görünse de, gece turizmi endüstrisinin farklı ama birbiriyle ilişkili yönlerini temsil etmektedir. Gece kültürü genellikle gece kulüpleri, partiler ve diğer sosyal toplantılar gibi geceleri gerçekleşen ve geç saatlere kadar devam eden faaliyetleri, etkinlikleri ve yaşam tarzlarını ifade eder (Talbot, 2016; Thi vd., 2023). Gece pazarları ise, akşamları faaliyet gösteren çoğunlukla gece yarısından önce kapanan, hareketli açık hava veya sokak pazarlarını ifade etmektedir (Lee vd., 2008; Li & Su, 2022).

Gece turizmi çalışmaları, gece ekonomisi çalışmalarından doğmuştur. İngiltere’de 1970’li yılların başlarında akademisyenler, kentsel gelişimin canlılığını harekete geçirmek için gece

ekonomisini önermişlerdir (Juan vd., 2023). Gece turizmi, gece ekonomisini zenginleştirmek için büyük bir potansiyele sahiptir (Kong vd., 2024). Gece Turizmi, gündüz yapılan düzenli turizm faaliyetlerinin uzantısı ve genişletilmesidir. Gündüz turizm alanlarına aceleyle ve üstünkörü bir bakış atmaya kıyasla, gece eğlence ve dinlenme tarzı baskın olan turistlerin yerel kültür algılarına ve yaşam tarzı deneyimlerine daha elverişli bir zaman sunar (Hsieh & Chang, 2006). Gece turizmi sırasında turistler alışveriş yapabilir, lezzetli yemekleri tadabilir, ikonik turizm alanlarını ziyaret edebilir, bölge sakinleriyle sosyal temas kurabilir ve gündüz algılanamayan otantik atmosferi deneyimleyebilir. Bu nedenle gece turizmi, kentsel gelişimi, kültürel çağrışımları ve kent sakinlerinin tarz ve özelliklerini göstermek için olağanüstü bir yaklaşımdır (Chen vd., 2020).

Gece turizmi farklı araştırma konularına ve gece hizmet sunan tesislere dayalı olarak farklı araştırma dönemlerine ayrılmıştır. Gece alışverişinin 19:00-22:00 (Hsieh & Chang, 2006), kentsel gece turizminin 23:00-05:00 (Plyushteva, 2017) saatlerinde yapılmaktadır (Wang vd., 2023a). Gece turizmi ile ilgili araştırmalar son döneme kadar deneyim ekonomisi (Daoxuan & Qinglei, 2021; Hu & Hou, 2021; Zhang vd., 2022) ve karmaşıklık (Song vd., 2020; Chenli, 2021; Li vd., 2022b) teorilerine dayanan fonksiyonel deneyim rolüne odaklanmıştır. Son yapılan çalışmalar ise duygusal (Fang vd., 2024; Kong vd., 2024; Wang vd., 2023b; Xi vd., 2024) ve bilişsel değeri (Ruan vd., 2023; Thi vd., 2023; Wang vd., 2023b; Kong vd., 2024) ele almaktadır.

Genel olarak, gece turizmi destinasyonun sürdürülebilir kalkınmasına ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel açılardan fayda sağlayacaktır. Gece turizminin üç farklı sürdürülebilir temel fonksiyonu bulunmaktadır:

1. *Sürdürülebilir Ekonomik Fonksiyon:* Deneyim ekonomisi çağında, gece turizmi ekonomide önemli bir rol oynamaktadır (Tiesdell, & Slater, 2006; Zhang vd., 2022; Zmyslony & Pawlusiński, 2020). Gece turizminin geliştirilmesi, geceleri tüketimi ve ticareti canlandırabilir ve turistlere ilgi duyabilecekleri şeyleri deneyimlemeleri için ekstra şanslar sağlayabilir. Bu bağlamda, gece turizminin uzun vadeli gelişimi daha fazla turist çekmeye ve potansiyel iş fırsatlarını artırmaya yardımcı olacaktır (Brabazon & Mallinder, 2007; Zhang vd., 2022; Son vd., 2023).
2. *Sürdürülebilir Sosyo-Kültürel Fonksiyon:* Gece hayatının desteklediği bir destinasyonda gece turizminin gelişimi, kültürel değerlerin ve turizm cazibe merkezlerinin korunmasını destekler (Lovatt & O'Connor, 1995; Talbot, 2016). Yerel halk ile turistler arasında daha uyumlu bir ilişki kurulmasını sağlar (Li vd., 2022a; Wang vd., 2023b). Gece turizmi kaynaklı uzayan destinasyonun günlük canlı kalma süresi, turistlere kültürü deneyimleme açısından daha fazla şans yaratır (Ruan vd., 2023; Kong vd., 2024).
3. *Sürdürülebilir Çevre Fonksiyonu:* Gece turizmi çevreyi korumaya yönelik davranışları teşvik etmektedir (Chen vd., 2020; Juan vd., 2023). Artan gece turizmi talebi, yerel yönetimlerin toplu taşıma altyapısını güçlendirmelerini sağlamıştır. Bu yatırımlar turistlerin ve yerel halkın ulaşımını kolaylaştırmış ve potansiyel karbon emisyonlarını da azaltmıştır (Son vd., 2023; Zhang vd., 2023). Bazı gece turizmi unsurları, sadece yürümek ve turizm değerlerini yürüyerek görmek için tasarlanmıştır (Ruan vd., 2023; Sabesan vd., 2024).

Gece turizmi deneyiminin, turist deneyiminin karmaşıklığının daha da arttığı söylenebilir. Deneyimsel bir perspektiften bakıldığında, geceler turistlere gündüz deneyimlerine kıyasla farklı teklifler ve deneyimler sunar. Destinasyonların gece ekonomileri genellikle özel atmosferler, gece ışıklandırmaları ve benzersiz turizm fırsatlarından yararlanan eğlencelerle karakterize edilir (Jiang & Hong, 2023).

Gece turizmi sadece turistlerin konaklama süresini uzatmak için değil, aynı zamanda gündüz turizminin içerik ve tur manzarası takviyelerini deneyimlemek için de kritik bir yoldur. Gece turizmi, gece tüketimini arttırarak turizm ekonomisini canlandırabilir (Ruan vd., 2023). Bu nedenle destinasyonların geceyle bağlantılı sosyal ve kültürel yönlerine odaklanmaları gerekmektedir (Nofre vd., 2017). Bu, turizm paydaşlarının sosyalleşme amacıyla kullanılabilir serbest ve iyi aydınlatılmış kamusal alanlara, gece pazarlarına ve gece kültürel performanslarına izin vermesiyle ve konaklama paydaşlarının insanların sosyalleşmesi ve bulundukları yerin ve mekânın kültürünü deneyimlemesi için daha fazla fırsat sunmasıyla sağlanabilir (Song vd., 2020; Wei vd., 2023). Destinasyonlar ayrıca gece saatlerinde müzeler gibi kültürel alanların açılması olasılığını da değerlendirebilir. Yerel girişimcilerin veya sanatçıların aktif katılımı, gece sanat sergilerinin ve yerel, folklorik müzik, dans performanslarının teşvik edilmesi yoluyla da desteklenebilir (Velikova & Dimitrova, 2019; Smith & Eldridge, 2021). Kültürel boyutla ilgili olarak kalite unsurunun da gündeme getirildiği göz önünde bulundurulduğunda, kent konseylelerinin ve girişimcilerin etkinliklerin, festivallerin ve pazarların organizasyon, estetik ve hizmet ve ürün kalitesinin titizlikle izlenmesini sağlamaları tavsiye edilir (Christou vd., 2022).

Gece Turizminin Avantajları ve Dezavantajları

Özellikle akşam ve gece saatlerinde yapılan aktiviteleri ve faaliyet gösteren cazibe merkezlerini içeren gece turizmi, dünya genelinde farklı birçok destinasyonda her geçen yıl giderek daha da popüler hale gelmiştir. Bu turizm türünün yaygınlaşmasıyla birlikte bazı avantajlar ve dezavantajlar ortaya çıkmıştır.

Gece turizminin avantajları aşağıda verilmiştir.

- i. Ekonomik faaliyetler için daha uzun zamanlara imkân vermesi: Gece turizmi, restoranlar, mağazalar ve eğlence mekânları dâhil olmak üzere tüm işletmelerin ve bireylerin normal saatlerin ötesinde çalışmasına olanak tanıyarak geliri artırır ve ek iş fırsatları yaratır (Chenli, 2021; Nguyen vd., 2023; Van Phuc & Huong; 2024).
- ii. Gündüz gezilecek yerlerin üzerindeki baskıyı azaltması: Gece turizmi, ziyaretçi faaliyetlerini gündüz ve geceye yayarak popüler gündüz cazibe merkezlerindeki aşırı kalabalığı hafifletmeye yardımcı olur. Bu sayede turist deneyimini iyileşir ve çevresel olumsuz etkiler azalır (Chen vd., 2020; Smith & Eldridge, 2021; Christou vd., 2022).
- iii. Ziyaretçiler için farklı deneyimler sunması: Işık gösterileri, gece pazarları, akşam performansları ve yıldız gözlem turları gibi birçok kültürel, eğlence ve sosyal faaliyet geceye özgüdür. Bunlar turist deneyimine zenginlik katar ve çeşitli demografik gruplara hitap eder (Li vd., 2022b; Ruan vd., 2023; Kong vd., 2024).
- iv. Kentsel alanların görünürlüğüünün artırılması ve yeniden canlandırılması: Destinasyonlar gece aydınlatmasına ve altyapısına yatırım yaptıklarında, önceleri az kullanılan alanlar canlı merkezler haline gelebilir. Aydınlatmalar sayesinde kentsel panoramik manzaralar iyileşir ve bu yatırımlar turistleri belirli bölgelere çeker (Giordano & Ong, 2017; Christou vd., 2022; Nguyen & Tran, 2024).
- v. İklim etkisini azaltması: Sıcak iklimlerde, gece turizmi açık hava cazibe merkezlerini keşfetmek için daha rahat ve uygun bir ortam sunar. Güneşin batmasıyla oluşan serin akşam sıcaklıkları turistlerin destinasyondaki aktivitelerin tadını çıkarmasına olanak tanır (Veronica vd., 2020; Zmysłony & Pawlusiński, 2020; Ruan vd., 2023).

Gece turizminin dezavantajları aşağıdaki şekilde sıralanabilir.

- i. Emniyet ve güvenlik endişelerini arttırması: Gece turizmi, karanlığa bağlı olarak görünürlüğü azalması nedeniyle daha yüksek suç veya kaza riski gibi güvenlik sorunlarına yol açabilir. Destinasyonların gece ziyaretçileri için güvenli bir ortam yaratmak amacıyla güvenlik ve gözetime yatırım yapmaları gerekir (Huang vd., 2023; Nguyen vd., 2023; Thi vd., 2023).
- ii. Işık kirliliğinin olumsuz çevresel etkiler yaratması: Gece turizmi için gereken yüksek güçlü aydınlatmalar, yaban hayatını etkileyen, ekosistemleri bozan ve hatta özellikle manzaralı veya kırsal alanlarda destinasyonun doğal güzelliğini bozabilen ışık kirliliğine yol açabilir (Grèzes vd., 2018; Juan vd., 2023; Fewella, 2024).
- iii. Yüksek finansman ve işletme maliyetleri yaratması: Turistik çekim merkezlerini ve tesisleri gece açık tutmak personel, enerji, güvenlik ve bakım giderleri gibi maliyetleri artırır. Bu maliyetler küçük işletmeler ve kırsal destinasyonlar için zorlayıcı olabilir (Huang vd., 2023; Nguyen vd., 2023; Le vd., 2023).
- iv. Artan gürültü ve yerel halkı rahatsız etme potansiyeli: Gece hayatı mekânlarından veya etkinliklerinden kaynaklanan gürültü bölge sakinlerini rahatsız edebilir ve özellikle yoğun nüfuslu bölgelerde yerel halk ile turistler arasında gerginliklere yol açabilir. Bu durum gürültü seviyeleri veya çalışma saatlerine ilişkin düzenlemeler gerektirebilir (Bertin & Paquette, 2018; Nofre vd., 2018; Pawlusiński, 2023).
- v. Belirli tipte turistler için sınırlı çekicilik sunması: Gece turizmi, küçük çocuklu aileler veya gündüz aktivitelerini tercih edenler gibi demografik gruplara hitap etmeyebilir. Bu durum ise belirli pazar segmentleri üzerindeki etkisini sınırlayabilir (Velikova & Dimitrova, 2019; Li vd., 2022b; Xi vd., 2024).

YÖNTEM

Bu araştırma, gece turizmini tüm yönleri ile ele alan tamamen nitel bir çalışmadır. Araştırmada, konuyla ilgili tüm çalışmalar (makaleler, kitaplar, kitap bölümleri, bildiriler, editöre mektuplar, gazete köşe yazıları ve yayınlanmış dijital raporlar) dâhil olmak üzere çeşitli dijital veya basılı kaynaklardan gelen içeriği analiz etmek için nitel veri toplama yöntemi olan içerik analizi kullanılmaktadır. Araştırmada, gece turizmi literatürünü, analiz etmek ve sentezlemek, gece turizmi bilgi tabanına genel bir bakış sağlamak, farklı kaynaklardan gelen iç görüşleri ve bakış açılarını birleştirmek için SWOT analizinin uygun olduğu düşünülmüştür. (Snyder, 2019). SWOT terimi, analizin Güçlü Yönler (Strengths), Zayıf Yönler (Weaknesses), Fırsatlar (Opportunities) ve Tehditler (Threats) başlıklı dört bileşenini temsil etmektedir (Gürel & Tat, 2017). SWOT analizi, gece turizmi hakkında kapsamlı bir bakış sunarak hem olumlu hem de olumsuz özellikleri vurgulayabilir. Turizm alanında SWOT analizi kullanılarak yapılan çalışmalarda sürdürülebilir bir eko turizm gelişimi (Hossain & Khanal, 2020), turizm geliştirme stratejisi (Tambunan, 2020), yerel turizm geliştirme planlaması (Gasga, 2022), gece turizmi aktivitelerinin gelişimi (Pham, 2022), müzelere gece turizmine yönelik iyileştirmeler yapmak (Huang & Wei, 2024) turistik destinasyonlarda altyapı yenilikleri (Suhardono & Suryawan, 2024) gibi farklı konular ele alınmıştır. SWOT analizi, bir kuruluşun stratejik konumunu değerlendirmek için kullanılan stratejik bir analiz tekniğidir ve gelecekteki fırsatları ve olası engelleri değerlendirmek için kullanılır. (Sebel vd., 2021). Gece turizmine yönelik yapılan SWOT analizi ile destinasyonlardaki gece ekonomisine katkı sağlayacak gece turizm potansiyellerini ve durumlarını etkileyecek güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditlerin arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaç kapsamında Google Scholar arama motorunda son beş yılı kapsayacak şekilde 2021-2025 yılları aralığı seçilerek “Night Tourism” ve “Night Economy” anahtar kelimeleri kullanılarak

arama yapılmıştır. Aramada kitap bölümü, makale ve bildiriden oluşan 102 adet sonuç bulunmuştur. Bu sonuçların içerisinde gece turizmini gece ekonomisi kapsamında doğrudan ele alan 14 adet makale belirlenmiş ve incelenmek üzere seçilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Tablo 1’de anahtar kelimelere göre seçilen 14 adet makale incelenmiştir. Tabloda çalışmaların gece turizminin gelişebilmesi için yapılması ve sahip olunması gerekenleri gösteren bulguları verilmiştir.

Tablo 1: Gece Turizmi Destinasyonları ve Değerleri

Çalışma	Gece Turizmi Bulguları
Chenli, 2021	Gece turizmi için, bilimsel planlama, kamu hizmetlerinin iyileştirilmesi, özel bir entelektüel destek platformu oluşturulması, turizm tanıtımını artırılması, aydınlatma etkisine dikkat edilmesi, öne çıkan temaların belirlenmesi ve turistik ürünlerin gece zenginleştirilmesi gerekir.
Chang vd., 2022	Gelişmiş bir gece turizmi destinasyonu olmak için daha iyi doğal koşullarına, yoğun nüfusa, yüksek sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyine ihtiyaç duyulur.
Tuong, 2022	Gece turizminin gelişmesi için uygun yönetim modelini seçmek, toplu taşıma altyapısı oluşturmak, finansal destek sunmak, tüm hizmet ve mal sunan işletmelerin gece de çalışmasını sağlamak, insan kaynaklarını güçlendirmek, ayrı bir yönetim kurulu oluşturmak, gece turizmi için pilot bölgeler seçilmek, mekânsal planlama ve trafik yönetimi yapılmak, şehrin turizm imajını korumak, güvenlik, düzenin sağlanması ve çevre temizliğini sağlamak gerekir.
Zhang vd., 2022	Gece turizmi, sürdürülebilir kalkınmaya destek ve gündüz turizmi ekonomisini bir uzantısı ve tamamlayıcısıdır.
Hoa & Trang, 2023	Gece turizmi temelli sosyal güvenlik sorunları için uygun düzenlemeler ve yerel planlamalar yapılması, ürün ve hizmetlerin çeşitlendirilmesi, güvenlik altyapısının artırılması, kamu teşvikleri sunulması gerekir.
Le vd., 2023	Gece turizminin gelişimi için kültürel deneyim fırsatları, altyapı ve trafik ile hizmet fiyatlarının avantaj sağlayan etkileri vardır.
Nguyen vd., 2023	Gece turizminin desteklenmesi için reklam ve yatırım teşviklerinin artırılması, kamu yönetiminin daha açık fikirli ve çok boyutlu bakış açısına sahip olması ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesi gerekir.
Pawlusiński, 2023	Gece turizminde başarılı olmak için yerel halkın konforunu sağlayacak düzenlemeler yapılmak, kamu hizmetlerinin gece de sunulmak, şehrin imajını şekillendirmek, gece rekreasyonu için yeni bölgeler veya geceleri yeni kültürel hizmetler yaratmak gerekir.
Runhua & Jing, 2023	Gece turizminde yanlış seçilen turistik noktalar ve aşırı ticarileşme, birbirine benzeyen ürünler sorunlar yaratır. Yerel değerleri ön plana çıkarmak, politik avantajlar sağlamak ve akıllı turizm uygulamaları kullanmak avantajlar sağlar.
Son vd., 2023	Gece turizminin gelişmesi için tanıtım ve paylaşım, şehir altyapısı ve güvenliği, kurumlar ve çevrenin desteği, doğa ve kültürel kaynaklar etkili olmaktadır.
Nghiêm-Phú, 2024	Gece turizmi, yerel yöneticilerin yaklaşımlarından, turistik ürünlerin özgünlük değerinden, ekonomik şartlardan etkilenmektedir.
Xiong vd., 2024	Gece turizminde başarılı destinasyonlar mekânsal düzeni yüksek, sosyal gelişmiş, trafik koşulları uygun, kültürel çevresi gelişmiş ve ekonomik şartları iyi özelliklere sahiptir.
Van Nguyen & Tran, 2025	Gece turizminin iyileştirilmesi için yatırımların artırılması, mobilitenin sağlanması, güvenliğin sağlanması, deneyimlerin kolaylaştırılması, altyapının geliştirilmesi, çalışma saatlerinin uzatılması gerekir.
Yinghui vd., 2025	Gece turizmi için kültürel derinliği güçlendirmek, etkileşimli deneyimleri iyileştirmek, pazarlama stratejilerinde yenilikler yapmak ve marka kimliğini güçlendirmek gerekir.

Tablo 1’de yer alan çalışmaların bulgularına göre, gece turizminin başarısının üç ana boyuta bağlı olduğu görülmektedir. Birinci ana boyut yönetim ve planlama başlığı altında yer alan bilimsel

ve stratejik planlama, uygun turizm yönetim modeli ve özel bir turizm yönetim kurulu, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, açık fikirli ve çok katmanlı kamu bakışı ve mekânsal planlama ile trafik yönetimi alt boyutlarından oluşmaktadır. İkinci ana boyut ise altyapı ve düzenlemeler başlığı altında aydınlatma, toplu taşıma ve mobilite, güvenlik-temizlik ve kamu hizmetlerinin gece de sürdürülmesi, çalışma saatlerinin uzatılması, fiyat/teşvik mekanizmaları ve yatırımın artırılması başlıklı alt boyutlardan oluşmaktadır. Üçüncü ana boyut deneyim ve pazarlama tasarımı başlığı altında yer alan kültürel derinliği ve özgünlüğü korumak, yerel değerleri görünür kılmak, gündüz ekonomisini tamamlayan farklılaşmış ürün portföyü oluşturmak, etkileşimli deneyimler sunmak, yenilikçi pazarlama uygulamaları ve güçlü marka kimliği oluşturmak başlıklı alt boyutlardan meydana gelmektedir. Çalışmalar ayrıca doğal koşulların, nüfus yoğunluğunun ve sosyo-ekonomik gelişmişliğin bir eşik oluşturduğunu, tanıtım-paylaşım ile akıllı turizm ve dijital uygulamaların talebi ölçeklendirdiğini, aşırı ticarileşme ve birbirine benzeyen ürünlerin ise temel riskler olduğunu göstermektedir.

Canlı gece hayatları, kültürel deneyimleri ve hava karadıktan sonra canlanan ikonik simgeleriyle bilinen dünyanın en iyi 20 adet gece turizmi destinasyonu Tablo 2’de gece turizmi için cazibe merkezi olmalarını sağlayan özellikleri ile verilmiştir. Bu destinasyonlar, kalabalık gece kulüpleri ve kültürel performanslardan, doğal gece manzaralarına ve mutfak deneyimlerine kadar çok çeşitli gece atraksiyonları sunarak çok çeşitli turist gruplarına hitap etmektedir.

Tablo 2: Gece Turizmi Destinasyonları ve Değerleri

Şehir/Ülke	Gece Turizmi Değerleri
Amsterdam / Hollanda	Kanal kenarındaki barları, ‘kahverengi kafeleri’ ve Red Light District’i, kültürel mekânları, etkinlikleri ve canlı performansları.
Bangkok / Tayland	Gece pazarları, çatı barları, gece hayatı ve nehir gezintileri.
Barselona / İspanya	Gece hayatı, plaj kulüpleri, çatı teraslarını, simge yapılar, tapas barları.
Berlin / Almanya	Tekno kulüpleri, tüm gece açık mekânları, yeraltı kulüp sahneleri.
Buenos Aires / Arjantin	Dans kulüpleri, milongalar, barları, kültürel gösterileri ve restoranları
Dubai / BAE	Lüks gece kulüpleri, çatı salonları ve çöl safarileri, simge yapıları.
Hong Kong	Victoria Limanı, ufuk çizgisi gece sahnesi, gece pazarları, çatı barları.
İbiza / İspanya	Müzik festivalleri, plaj partileri, gece kulüpleri.
İstanbul/ Türkiye	Tarihi mekânları, gece hayatı, Boğaz ve Ayasofya manzaralı çatı barları.
Kuala Lumpur/Malezya	Çatı barları, gece pazarları, kulüpleri ve restoranları.
Las Vegas / ABD	‘Dünyanın Eğlence Başkenti’ ünvanı, kumarhaneler, gece kulüpleri, oteller ve abartılı şovlar.
Londra / İngiltere	West End tiyatroları, çatı barları, publar, gece kulüpleri, gece pazarları.
Miami / ABD	Gece kulüplerindeki müzik, dans ve Latin esintili gece hayatı ve çatı barları.
Moskova / Rusya	Simge yapıları, geceleri ışıklandırılmış binaları, kulüpleri, barları.
New York / ABD	‘Asla Uyumayan Şehir’ ünvanı, Times Meydanı, Broadway gösterileri ve çatı barları, Greenwich Village ve Brooklyn gibi mahallelerdeki gece hayatı.
Paris / Fransa	‘Işıklar Şehri’ olarak bilinmesi, Eyfel Kulesi, Seine Nehri, gece geç saatlere kadar açık kafeler, tiyatrolar ve canlı caz barları.
Rio de Janeiro/ Brezilya	Samba kulüpleri, sahil kenarı gece hayatı, samba gösterileri ve plaj partileri.
Seul / Güney Kore	Gece kulüpleri, karaoke barları, sokak yemeği satıcıları, alışveriş bölgeleri ve Han Nehri silüeti.
Şangay / Çin	Kulüpler, çatı barları, nehir yolculukları, gece yemeği ve gece pazarları.
Tokyo / Japonya	Karaoke barları, pub, kafe ve gece kulüpleri ve neon ışıklı sokaklar.

Kaynak: Tablo yazarlar tarafından internet kaynakları (Piper, 2015; Chowdhury, 2017; Anas, 2024; Beard, 2024; Bucket List Travels, 2024) kullanılarak hazırlanmıştır.

Tablo 2’de yer alan gece turizmi destinasyonları, gece turizmi açısından ortak özelliklere sahiptir. Birçoğunun özellikle gece hayatıyla ünlü, turistlerin ve yerel halkın müzik, dans ve sosyal toplantıların tadını çıkarmak için bir araya geldiği mahalleleri veya bölgeleri vardır. Bu şehirler aynı

zamanda hava karardıktan sonra güzel bir şekilde aydınlatılan, gece ambiyansına katkıda bulunan ve turistleri gezmeye çeken ünlü simge yapılara sahiptirler. Bir diğer ortak özellikleri ise genellikle canlı performanslar, tiyatro, geleneksel müzik ve dans gibi kültürel deneyimler sunmalarıdır. Bu destinasyonların birçoğu, yerel mutfağı tatmak isteyen turistleri çeken canlı gece pazarlarına, sokak yemeği satıcılarına ve geç saatlere kadar açık olan restoranlara sahiptir. Bu şehirlerde turistler için iyi aydınlatılmış, güvenli, erişilebilir alanlar ve bu alanlara toplu ulaşım imkânları vardır.

Tablo 2’de yer alan şehirler, SWOT matrisi başlıklarıyla ilişkilendirilmek için baskın gece turizmi değerlerine göre tipolojik olarak altı farklı grupta sınıflandırılmıştır:

- Kulüp-festival ve parti destinasyonu olanlar:* Ibiza, Las Vegas, Miami, Bangkok, Berlin, Barselona
- Şehir silüeti, çatı barı, ışık, manzara deneyimi sunanlar:* Hong Kong, Şangay, Kuala Lumpur, Seul, Dubai, İstanbul, Paris
- Gece pazarı, sokak lezzetleri ve yerel yaşam sunanlar:* Bangkok, Kuala Lumpur, Seul, Tokyo, Londra
- Kültür, miras, sanatsal performans ve simge yapı sahipleri:* Paris, Amsterdam, İstanbul, New York, Londra, Buenos Aires
- Lüks ve ikonik şov şehirleri:* Dubai, Las Vegas
- Çok bileşenli melez metropoller:* New York, Tokyo, Londra, Berlin, Bangkok

Tablo 3’te verilen gece turizmi SWOT matrisinde, bir destinasyondaki gece turizminin gelişimini şekillendirebilecek güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditlerin karmaşık etkileşimi ortaya koyulmuştur.

Tablo 3: Gece Turizmi SWOT Matrisi

Güçlü Yanlar	Zayıf yanlar
<i>Artan Ekonomik Gelir:</i> Gece turizmi, çalışma saatlerini uzatarak ve yemek, eğlence ve konaklama harcamalarını artırarak yerel ekonomileri canlandırabilir.	<i>Artan Operasyonel Maliyetler:</i> İşletmeler için çalışma saatlerinin uzatılması, ücretler, kamu hizmetleri ve güvenlik dâhil olmak üzere daha yüksek maliyetlere neden olabilir.
<i>Geliştirilmiş Kültürel Olanaklar:</i> Gece turizmi, bir destinasyonun cazibesini artıran benzersiz kültürel deneyimleri öne çıkarır.	<i>Güvenlik Endişeleri:</i> Suç oranları geceleri daha yüksek olabilir, bu da güvenliği hem turistler hem de yerel halk için birincil endişe haline getirir.
<i>İş Yaratma:</i> Gece turizmi Konaklama, ulaşım, güvenlik ve eğlence gibi sektörlerde istihdam yaratarak daha çeşitli iş fırsatları yaratır.	<i>Gürültü ve Rahatsızlık:</i> Gece turizmi yerel sakinleri rahatsız edebilir ve turistlerle bölge sakinleri arasında şikâyetlere ve potansiyel çatışmalara yol açabilir.
<i>Benzersiz Turist Deneyimleri:</i> Şehir ışık turları, yemek festivalleri ve açık hava etkinlikleri gibi etkinlikler ile turistlere benzersiz, unutulmaz deneyimler sunar.	<i>Altyapıya Bağımlılık:</i> Etkili gece turizmi ulaşım, aydınlatma ve acil durum hizmetleri gibi altyapıya dayanır ve bu altyapı bazı bölgelerde eksik olabilir.
<i>Uzatılmış Turist Etkileşimi:</i> Turistlerin zamanlarını en üst düzeye çıkarmalarına ve bir günde daha fazla deneyim yaşamalarına olanak tanıyarak dinamik bir turizm deneyimini teşvik eder.	<i>Çevresel Etki:</i> Geceleri artan enerji tüketimi ve atık üretimi yerel kaynakları zorlayabilir ve sürdürülebilirlik çabalarını etkileyebilir.
Fırsatlar	Tehditler
<i>Destinasyon Farklılaştırma:</i> Benzersiz gece deneyimleri sunmak bir destinasyonu diğerlerinden ayırarak daha rekabetçi ve çekici hale getirebilir.	<i>Toplumsal Tepki:</i> Artan gürültü, atık ve güvenlik endişeleri yerel halkın tepkisine yol açarak turistlerle ilişkilere zarar verebilir.
<i>Niş Pazarların Geliştirilmesi:</i> Gece turizmi, gece fotoğrafçılığı turları, yemek turları ve gece doğa gezileri gibi niş turizm pazarları yaratabilir.	<i>Ekonomik İstikrarsızlık:</i> Genellikle boş zaman harcamaları tarafından yönlendirilen gece turizmi, harcamaların azalmasına ve turist sayısının düşmesine yol açabilecek ekonomik gerilemelere karşı hassastır.
<i>Yerel Kültürün Tanıtımı:</i> Gece etkinlikleri, festivaller ve performanslar yerel kültürü, gelenekleri ve sanatı	<i>Sağlık ve Güvenlik Riskleri:</i> Aşırı alkol tüketimi, uyuşturucu kullanımı veya olası kazalar gibi güvenlik

daha geniş bir kitleye tanıtılabilir.	sorunları turistleri caydırabilir ve olumsuz algılar yaratabilir.
<i>Kentsel Yenilenme Potansiyeli:</i> Gece turizmi için belirli alanların yeniden canlandırılması, atıl kentsel alanlara yeni bir soluk getirebilir, suçu azaltabilir ve olumlu sosyal etkileşimleri teşvik edebilir.	<i>Hava Koşullarına Bağımlılık:</i> Açık hava gece aktiviteleri hava durumundan büyük ölçüde etkilenebilir ve turist akışının tutarlılığını ve güvenilirliğini etkileyebilir.
<i>Teknolojik Yenilikler:</i> Artırılmış gerçeklik gece turları, ışık gösterileri ve diğer teknoloji tabanlı deneyimler gibi yenilikler gece turizminin cazibesini artırabilir.	<i>Sürdürülebilirlik Zorlukları:</i> Gece aydınlatmasının, enerji kullanımının ve atıkların çevresel etkilerini yönetmek, özellikle aşırı turizme eğilimli bölgelerde dikkatli bir planlama gerektirir.

Gece turizmine yönelik SWOT matrisi, bu alandaki güçlü ve zayıf yönler ile fırsat ve tehditleri genel olarak ortaya koymaktadır. Güçlü yönler arasında destinasyonun cazibesini artırma (Yinghui vd., 2025), ziyaret süresini ve harcamaları uzatma (Son vd., 2023), sıcak iklimlerde daha konforlu ortam sağlama ve özgün etkinlikler sunma (Hoa & Trang, 2023; Pawlusiński, 2023) yer almaktadır. Zayıf yönler ise güvenlik endişeleri (Tuong, 2022; Hoa & Trang, 2023), ulaşım yetersizlikleri (Xiong vd., 2024), altyapı sorunları (Van Nguyen & Tran, 2025) ve gürültü gibi olumsuz çevresel etkiler (Chang vd., 2022) olarak belirlenmiştir. Fırsatlar, temalı gece turları (Pawlusiński, 2023; Son vd., 2023), gastronomi deneyimleri, kültürel gösteriler (Chenli, 2021; Le vd., 2023) ve teknoloji destekli güvenlik çözümleri (Hoa & Trang, 2023; Runhua & Jing, 2023) gibi yeni ürün ve hizmetlerin geliştirilmesini kapsamaktadır. Tehditler ise talep dalgalanmaları, ekonomik krizler (Zhang vd., 2022), diğer destinasyonlarla rekabet ve toplumsal/çevresel tepkiler (Chang vd., 2022) ve sağlık ve güvenlik riskleri (Tuong, 2022) şeklinde öne çıkmaktadır. Bu nedenle, gece turizmi planlamasında dengeli ve sürdürülebilir bir yaklaşım (Nguyen vd., 2023; Zhang vd., 2022) gereklidir. Gece turizmini yönetmeye yönelik stratejik bir yaklaşım, dengeli, sürdürülebilir ve toplum odaklı bir gece turizmini teşvik etmek için zayıf yönlerini ve tehditlerini ele alırken, güçlü yönlerini ve fırsatlarını da değerlendirebilir.

Tablo 4: Şehir Tipolojileri ve SWOT Eşleşmesi

Tipoloji	Güçlü Yanlar	Zayıf Yanlar	Fırsatlar	Tehditler
Kulüp festival parti destinasyonu	Benzersiz deneyimler, yüksek harcama, istihdam	Gürültü/rahatsızlık, yüksek işletme gideri, sağlık güvenlik riski	Niş pazarlar, teknoloji tabanlı şovlar	Toplumsal tepki, ekonomik gerilemede talep düşüşü, sürdürülebilirlik baskısı
Şehir silueti çatı barı ışık manzara	Geniş kültürel olanaklar, uzun gece etkileşimi	Altyapı eksikleri, enerji maliyetleri	Artırılmış gerçeklik, ışık gösterileri, temalı manzara rotaları	Hava koşulları, ışık kirliliği, sürdürülebilirlik tartışmaları
Gece pazarı sokak lezzetleri	Yerel kültürü görünür kılar, gelir artışı, özgün deneyim	Atık yönetimi, hijyen, yoğunluk kaynaklı güvenlik sorunları	Gastronomi turları; fotoğraf rotaları; gece doğa/semti keşifleri	Gürültü/kalabalık nedeniyle toplumsal tepki; hava koşulları
Kültür, miras, performans...	Kültürel olanaklar gelişir ve destinasyon farklılaşır.	Taşıma kapasitesi baskısı, güvenlik ve maliyet sorunları	Müze, miras rotaları, canlı performans, temalı nehir turları	Sürdürülebilirlik baskısı, yerel halk ile turist gerilimleri
Lüks, ikonik şov şehirleri	Yüksek kişi başı harcama, küresel tanıtım etkisi	Çok yüksek işletme gideri ve sermaye; dışa bağımlı tedarik, enerji yoğunluğu	Teknolojiye entegre şovlar, temalı gece yaşamı markası olmak	Ekonomik dalgalanmalarda kırılganlık, sürdürülebilirlik toplumsal algı
Çok bileşenli melez metropoller	Ürün çeşitliliği, uzun etkileşim süresi, istihdam imkânları	Fiyatlandırma ve güvenlik yönetimi zor, mahalle gerilimi	Mikro-rotalarla niş pazarlar, gece toplu taşıma fırsatları	Aşırı yoğunlaşma, yerel halk tepkisi, sağlık ve güvenlik olayları

Tablo 4'te her tipolojiye göre SWOT matrisinde karşılık gelen güçlü/zayıf yanlar ile fırsatlar/tehditler ilişkilendirilmiştir. Bu ilişkilendirme Tablo 2'deki şehir-değer eşleşmelerinden türetilen tipoloji ile Tablo 3'ün SWOT matrisi bileşenlerinin eşleşmesine dayanmaktadır. Buna göre kulüp, festival parti destinasyonları yüksek harcama ve istihdam yaratırken gürültü ve sağlık-güvenlik

maliyetleri doğurmaktadır; şehir silueti çatı barı ışık manzara odaklı kentler güçlü imge, aydınlatma çekimi üretirken enerji ve altyapı yükleri taşımaktadır; gece pazarı şehirleri özgünlük ve KOBİ geliri sağlamakta ancak hijyen ve atık yönetimi gerektirmektedir; kültür, miras, performans eksenini farklılaşmayı artırmakta fakat taşıma kapasitesi baskısı yaratmaktadır; lüks, ikonik şov şehirleri yüksek kişi başı harcama getirirken çok yüksek işletme ve sermaye maliyetleri ve sürdürülebilirlik baskısına açıktır; melez metropoller ise çeşitlilik sağlarken mahalle gerilimi ve yoğunluk riski üretmektedir.

SONUÇ

Küresel turizm dinamikleri ve gelişen gece ekonomisi tarafından yönlendirilen gece turizmi, benzersiz seyahat deneyimleri sunarak çeşitli ve kişiselleştirilmiş turizm ihtiyaçlarını karşılar. Yapısal uyumu, yenilikçi gelişimi teşvik eder ve yiyecek-içecek, eğlence ve konaklama sektörlerinin büyümesini sağlayarak şehir ekonomisine yeni bir canlılık katar. Gece turizmi hedefleri, başarılı bir gece ekonomisinin en önemli kriteridir. Bu nedenle, 24 saat yaşayan destinasyonların planlanması ve tasarlanması süreçlerinde, gece turizmi kavramına yeterince önem verilmelidir. Gece turizmi, turizm süresini uzatarak farklı deneyimler sunması, destinasyonun görünürlüğünü artırması ve olumsuz iklim etkilerini azaltması gibi avantajlarla kentsel canlılığı desteklerken; güvenlik sorunları, çevresel kirlilik, yüksek maliyet, yerel huzurun bozulması ve sınırlı turist kitlesine hitap etmesi gibi dezavantajlar da barındırır.

Gece turizmi, yerel ekonomileri canlandırma, kültürel olanakları geliştirme, istihdam yaratma ve turistlere benzersiz deneyimler sunma potansiyeliyle önemli fırsatlar barındırmaktadır. Ancak artan operasyonel maliyetler, güvenlik riskleri, gürültü ve çevresel etkiler gibi zayıf yönler, dikkatli bir planlama ve yönetim gerektirir. Destinasyonların gece turizmini stratejik biçimde geliştirmesi, niş pazarların oluşmasını, yerel kültürün daha geniş kitlelere tanıtılmasını ve kentsel alanların yenilenmesini sağlayabilir. Bununla birlikte, toplumsal tepki, ekonomik dalgalanmalar, sağlık-güvenlik riskleri ve hava koşullarına bağlılık gibi tehditler, sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda proaktif önlemlerle yönetilmelidir. Dolayısıyla, güçlü yönleri ve fırsatları ön plana çıkaran; zayıflıkları ve tehditleri ise azaltacak şekilde tasarlanmış bütüncül bir yaklaşım, gece ekonomisinin hem yerel halk hem de ziyaretçiler için dengeli ve uzun vadeli faydalar sunmasına olanak tanıyacaktır.

Gece turizminde başarılı olmak isteyen destinasyonlar, gece turizm imajlarını dikkatlice yönetmelidir. Gece turizmi, bir destinasyonun turizm stratejisinin değerli bir tamamlayıcı bileşeni olabilir. Türkiye’de gece turizmini sürdürülebilir ve kapsamlı biçimde geliştirmek için, İstanbul, İzmir, Antalya, Kapadokya ve Gaziantep gibi güçlü çekim merkezi olan destinasyonlar öncelikli olmak üzere Konya, Eskişehir, Mardin, Şanlıurfa gibi kültür odaklı şehirlerde pilot uygulamalar ile “gece koridorları” ve “gece alanları” oluşturulmalıdır. Bu koridorlarda enerji verimliliği temelli aydınlatma planları, 24 saat güvenli toplu ulaşım ve kamusal alan güvenliği eşzamanlı uygulanmalıdır. Tarihi dokularda gece miras rotaları ile aile dostu gece kültür ve performans gösterileri ve ışık sanatı programları geliştirilmelidir. İstanbul, İzmir ve Antalya gibi eğlence mekânları yoğun destinasyonlarda gürültü haritalaması, saat optimizasyonu ile çevreye zararı ve rahatsızlığı azaltma protokolleri zorunlu hale getirilmelidir. Gaziantep, Konya ve Şanlıurfa’da yerel gastronomiyi öne çıkaran sokak lezzetlerini ve yerel ürünleri sunan gece pazarları kurulmalıdır. Artırılmış gerçeklik ve sanal gerçeklik destekli gösteriler sunan akıllı destinasyon araçları yaygınlaştırılmalıdır. İl kültür müdürlükleri ve belediyeler bünyesinde gece turizmi koordinatörlüğü oluşturularak emniyet-ulaştırma-sağlık-kültür-turizm paydaşları arasında koordinasyon sağlanmalıdır. Gece turizmi işletmelerine gece güvenliği, ilk yardım, kalabalık yönetimi ve misafir deneyimi iyileştirme eğitimleri

verilmelidir. Son olarak anahtar performans göstergeleri olarak gece harcaması miktarı, istihdam oranı, organizasyon oranı, gürültü ihbarı/çözüm süresi oranı, toplu taşıma kullanım oranı, enerji/atık göstergeleri ve yerel halk memnuniyet oranı kullanılarak gece turizminin sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için çevresel, sosyal, yönetim (ÇSY) raporlaması yapılmalıdır.

Yazar Katkıları: Yazarlar araştırmaya eşit katkıda bulunmuştur.

Destek: Yazarlar bu makalenin araştırması, yazarlığı ve/veya yayını için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Çıkar Çatışması: Makalede yazarlardan herhangi biri için herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Veri Erişebilirliği: Veriler talep üzerine temin edilebilir.

Etik Onay ve Katılım İzni: Çalışmanın, etik kurul izni gerektirmeyen çalışmalar arasında yer aldığını beyan ederim/ederiz.

KAYNAKÇA

- Anas, B. (2024). The World's 'Most Scenic Cities At Night'-according to a new report. *Forbes*. <https://www.forbes.com/sites/brittanyanas/2024/07/25/the-worlds-most-scenic-cities-at-night-according-to-a-new-report/>
- Awaloedin, D. T., Putrandally, J., Hibatullah, M. R., Pradini, G., & Agustiani, F. (2023). Night tourism in Indonesia 2023. *International Journal of Economics, Management, Business and Social Science*, 3(2), 688-700. <https://doi.org/10.59889/ijembis.v3i2.265>
- Beard, G. (2024). The World's 13 best cities for nightlife right now. *Timeout*. <https://www.timeout.com/travel/worlds-best-cities-for-nightlife>
- Bertin, S., & Paquette, S. (2018). Urban planning stakeholders on nocturnal lighting in the city of Montreal. *Bollettino Della Società Geografica Italiana Serie*, 14, 1(2), 109-118. <https://doi.org/10.13128/bsgi.v1i2.528>
- Bianchini, F. (1995). Night cultures, night economies. *Planning Practice & Research*, 10(2), 121-126. <https://doi.org/10.1080/02697459550036667>
- Bo, Z., & Sisi, L. (2024). Research on urban residents consumption of China: The influence of growth of nighttime economics. In: Nagar, A.K., Jat, D.S., Mishra, D., Joshi, A. (eds) *Intelligent Sustainable Systems. WorldS4 2023. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 812*. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-99-8031-4_36
- Brabazon, T., & Mallinder, S. (2007). Into the night-time economy: Work, leisure, urbanity and the creative industries. *NEBULA: A Journal of Multidisciplinary Scholarship*, 4(3), 136-149.
- Bucket List Travels (2024). 100 Bucket list destinations & Places to visit. <https://www.bucketlisttravels.com/round-up/100-bucket-list-destinations>
- Calero, C., & Turner, L. W. (2020). Regional economic development and tourism: A literature review to highlight future directions for regional tourism research. *Tourism Economics*, 26(1), 3-26. <https://doi.org/10.1177/1354816619881244>

- Chang, P., Pang, X., He, X., Zhu, Y., & Zhou, C. (2022). Exploring the spatial relationship between nighttime light and tourism economy: evidence from 31 provinces in China. *Sustainability*, 14(12), 7350. <https://doi.org/10.3390/su14127350>
- Chen, G., & Tong, B. (2021). Research on perceived image of Beijing night tourism based on fuzzy comprehensive evaluation. *Proceedings of the 6th Annual International Conference on Social Science and Contemporary Humanity Development (SSCHD 2020)*. 748-752. <https://doi.org/10.2991/assehr.k.210121.148>
- Chen N., Wang Y., Li J., Wei Y., Yuan Q. (2020). Examining structural relationships among night tourism experience, lovemarks, brand satisfaction, and brand loyalty on “Cultural Heritage Night” in South Korea. *Sustainability*, 12(17), 6723, 1-23. <https://doi.org/10.3390/su12176723>
- Chenli, G. (2021). Research on promoting night tourism and night economic development in Guilin city. In *E3S Web of Conferences*, 292, 02015, EDP Sciences. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202129202015>
- Chowdhury, A. R. (2017). Cities with the best night-time experiences. *Times of India*. <https://timesofindia.indiatimes.com/travel/nightlife/cities-with-the-best-night-time-experiences/6.cms>
- Christou, P., Pericleous, K., & Papatheodorou, A. (2022). Dazzled by the strobe lights: Tourist experience and complexity in the night-economy. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 52, 452-458. <https://doi.org/10.1016/j.jhtm.2022.08.001>
- Daoxuan, L., & Qinglei, L. (2021). Research on the ideas of creating night tourism scenes from the perspective of experience economy. In *West Forum on Economy and Management*, 32(5), 71-79. <https://doi.org/10.12181/jjgl.2021.05.08>
- Eldridge, A., & Smith, A. (2019). Tourism and the night: towards a broader understanding of nocturnal city destinations. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 11(3), 371-379. <https://doi.org/10.1080/19407963.2019.1631519>
- Fang, D., Zhao, Z., & Xiong, C. (2024). What leads to an immersive night tourism experience? The relevance of multi-sensory stimuli, emotional involvement, and delight. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 29(1), 31-46. <https://doi.org/10.1080/10941665.2024.2308853>
- Fewella, L. N. (2024). Nightlife in historical sites: between lights and shadows (visions and challenges). *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*, 14(3), 358-378. <https://doi.org/10.1108/JCHMSD-08-2021-0144>
- Fuller, M., & Moore, R. (2017). *An Analysis of Jane Jacobs's The Death and Life of Great American Cities*. Macat Library. <https://doi.org/10.4324/9781912282661>
- Gasga, K. P. (2022). SWOT analysis as a strategic tool for local tourism development planning: A destination review of a municipality in the Philippines. *Open Access Library Journal*, 9(12), 1-30. <https://doi.org/10.4236/oalib.1109612>
- Ghalehnoee, M., & Nilipour, N. (2020). Evaluation of urban nightlife with an emphasis on night-time economy case study: Kamal Ismail St., Isfahan. *Sustainable city*, 3(2), 47-62. <https://doi.org/10.22034/JSC.2020.211528.1165>
- Giordano, E., & Ong, C. E. (2017). Light festivals, policy mobilities and urban tourism. *Tourism Geographies*, 19(5), 699-716. <https://doi.org/10.1080/14616688.2017.1300936>

- Grèzes, V., Matos-Wasem, R., & Grèzes, S. (2018). Co-creation of shared values in the aim of reinvigorating a mountain region through night tourism: Case study in French-speaking Switzerland. *Journal of Alpine Research| Revue de Géographie Alpine*, 106(1), 1-15. <https://doi.org/10.4000/rga.3893>
- Gürel, E., & Tat, M. (2017). SWOT analysis: A theoretical review. *Journal of International Social Research*, 10(51), 994-1006. <https://doi.org/10.17719/jisr.2017.1832>
- Hoa, P. T. T., & Trang, L. T. T. (2023). Development of the night-time economy in tourist area: Case Study in quang ninh province. *International Journal of Advanced Multidisciplinary Research and Studies*. 3(6), 667-671.
- Homan, S. (2019). Lockout'laws or 'rock out'laws? Governing Sydney's night-time economy and implications for the 'music city. *International Journal of Cultural Policy*, 25(4), 500-514. <https://doi.org/10.1080/10286632.2017.1317760>
- Hossain, M. I., & Khanal, B. P. (2020). SWOT analysis of forest protected area based sustainable tourism development: A case study in the Lawachara National Park, Bangladesh. *Journal of Tourism and Hospitality Education*, 10, 71-89. <https://doi.org/10.3126/jthe.v10i0.28734>
- Hsieh, A.T., & Chang, J. (2006). Shopping and tourist night markets in Taiwan, *Tourism Management*, 27(1), 138-145. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2004.06.017>
- Hu, H., & Hou, Y. (2021, June). Study on spatial distribution and sustainable development of night tourism resources: take the central Guilin as an example. In *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. 776(1). IOP Publishing.
- Huang, R., Xie, C., Lai, F., Li, X., Wu, G., & Phau, I. (2023). Analysis of the characteristics and causes of night tourism accidents in China based on SNA and QAP methods. *International journal of environmental research and public health*, 20(3), 2584, 1-21. <https://doi.org/10.3390/ijerph20032584>
- Huang, T., & Wei, J. (2024). Management strategies for museum night opening in China: a SWOT-TOWS analysis of Shanghai museums. *Cogent Social Sciences*, 10(1), 2327857. <https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2327857>
- Huang, W. J., & Wang, P. (2018). All that's best of dark and bright": Day and night perceptions of Hong Kong cityscape. *Tourism Management*, 66, 274-286. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2017.12.006>
- Jacobs, J. (2002). *The death and life of great american cities*. Random House.
- Jalaladdini, S., & Oktay, D. (2012). Urban public spaces and vitality: a socio-spatial analysis in the streets of Cypriot towns. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 35, 664-674. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.02.135>
- Jiang, Y., & Hong, F. (2023). Examining the relationship between customer-perceived value of night-time tourism and destination attachment among Generation Z tourists in China. *Tourism Recreation Research*, 48(2), 220-233. <https://doi.org/10.1080/02508281.2021.1915621>
- Juan, J., Wei, T., & Yanqing, Z. (2023). High-quality Development path of night tourism in Guangzhou: A case study of firefly night tour. *Journal of Landscape Research*, 15(5), 89-97. <https://doi.org/10.23977/tmte.2023.060308>

- Kong, Y. Q., Kwon, Y. J., Girish, V. G., Lee, C. K., & Reisinger, Y. (2024). The impact of destination brand experience on arousal, memorable tourism experience, and revisit intention: Gyeongbok palace night tour. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 29(9), 1063-1078. <https://doi.org/10.1080/10941665.2024.2367490>
- Le, T. A., Anh, V. P. G., Huyen, T. N. T., & Ha, N. M. Q. (2023). Factors affecting night economy development: A case study in Da Nang City, Vietnam. *Geo Journal of Tourism and Geosites*, 50(4), 1373-1381. <https://doi.org/10.30892/gtg.50418-1136>
- Lee, S. H., Chang, S. C., Hou, J. S., & Lin, C. H. (2008). Night market experience and image of temporary residents and foreign visitors. *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 2(3), 217-233. <https://doi.org/10.1108/17506180810891591>
- León-Gómez, A., Ruiz-Palomo, D., Fernández-Gámez, M. A., & García-Revilla, M. R. (2021). Sustainable tourism development and economic growth: Bibliometric review and analysis. *Sustainability*, 13(4), 2270, 1-18. <https://doi.org/10.3390/su13042270>
- Li, F. X., & Su, Q. Q. (2022a). The roles of novelty seeking and food authenticity in youth travellers' decision-making process at night markets: An application of a model of goal-directed behaviour. *Current Issues in Tourism*, 25(14), 2322-2337. <https://doi.org/10.1080/13683500.2021.1961697>
- Li, R., Li, Y. Q., Liu, C. H., & Ruan, W. Q. (2022b). How to create a memorable night tourism experience: Atmosphere, arousal and pleasure. *Current Issues in Tourism*, 25(11), 1817-1834. <https://doi.org/10.1080/13683500.2021.1985975>
- Lovatt, A., & O'Connor, J. (1995). Cities and the night-time economy. *Planning Practice & Research*, 10(2), 127-134. <https://doi.org/10.1080/02697459550036676>
- Montgomery, J. (1990). Cities and the art of cultural planning. *Planning Practice & Research*, 5(3), 17-24. <https://doi.org/10.1080/02697459008722772>
- Mu, B., Liu, C., Mu, T., Xu, X., Tian, G., Zhang, Y., & Kim, G. (2021). Spatiotemporal fluctuations in urban park spatial vitality determined by on-site observation and behavior mapping: A case study of three parks in Zhengzhou City, China. *Urban Forestry & Urban Greening*, 64, 127246. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2021.127246>
- Nan, C., & Hoan, J. G. (2016). A study of night tourism based on the tourist perceived value. *Emtia Araştırmaları*, 34(6), 105-113. <https://doi.org/10.36345/kacst.2016.34.6.012>
- Nga, P. T. H., & Canh, N. T. (2023). Factors affecting the development of night-time economy in Mekong Delta provinces. *Tạp chí Nghiên cứu Tài chính-Marketing*, 1-11. <https://doi.org/10.52932/jfm.vi6.429>
- Nghiêm-Phú, B. (2024). The perceived nighttime economy impacts: Its binary and multidimensional natures. *Environmental & Social Management Journal/Revista de Gestão Social e Ambiental*, 18(7). <https://doi.org/10.24857/rgsa.v18n7-052>
- Nguyen, N. S., Hoang, V. H., & Quoc Dung, N. G. O. (2023). Factors affecting night-time economic development: Research in Hanoi, Vietnam. *Asian Journal of Business Environment*, 13(2), 1-7. <https://doi.org/10.13106/ajbe.2023.vol13.no2.1>

- Nguyen, V.-H. T., & Tran, T. (2024). Illuminating island nights: Exploring local culture in night tourism. *Multidisciplinary Science Journal*, 7(2), 2025089. <https://doi.org/10.31893/multiscience.2025089>
- Nofre, J., Giordano, E., Eldridge, A., Martins, J. C., & Sequera, J. (2018). Tourism, nightlife and planning: Challenges and opportunities for community liveability in La barceloneta. *Tourism Geographies*, 20(3), 377-396. <https://doi.org/10.1080/14616688.2017.1375972>
- Nofre, J., Sánchez-Fuarros, Í., Carlos Martins, J., Pereira, P., Soares, I., Malet-Calvo, D., ... & López Díaz, A. (2017). Exploring nightlife and urban change in Bairro Alto, Lisbon. *City & Community*, 16(3), 330-344. <https://doi.org/10.1111/cico.12248>
- Nusair, K., Alazri, H., Alfarhan, U. F., & Al-Muharrami, S. (2022). Toward an understanding of segmentation strategies in international tourism marketing: the moderating effects of advertising media types and nationality. *Review of International Business and Strategy*, 32(3), 346-367. <https://doi.org/10.1108/ribs-02-2021-0038>
- Pawlusiński, R. (2023). Managing of the night-time economy: challenges for a sustainable urban policy: The case of Krakow (Poland). *Folia Geographica*, 65(1), 5-22.
- Pawlusiński, R. Zmysłony P. (2018). Night-time economy and the cultural offer of cities. *Turystyka Kulturowa*, 7, 7-22. <http://dx.doi.org/10.62875/tk.v7i0.1027>
- Pham, T. T. K. (2022). Conditions for development of night tourism activities in Bac Lieu City, Bac Lieu Province, Vietnam. *Tra Vinh University Journal of Science*, 12(46), 1-11. <https://doi.org/10.35382/tvujs.1.46.2022.855>
- Piper, E.E. (2015, 8 June). World's best spots for night travel. paste magazine. *Paste Magazine*. <https://www.pastemagazine.com/travel/worlds-best-spots-for-night-travel>
- Plyushteva, A. (2017). Commuting in the urban night: the mobilities of hospitality and catering workers in Brussels and Sofia. Tourism and the Night Symposium Conference, London UK.
- Ruan, W. Q., Jiang, G. X., Li, Y. Q., & Zhang, S. N. (2023). Night tourscape: Structural dimensions and experiential effects. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 55, 108-117. <https://doi.org/10.1016/j.jhtm.2023.03.015>
- Runhua, P., & Jing, C. (2023). Innovative development strategies for" immersive" cultural and tourism night tours from a metaverse perspective. *Academic Journal of Business & Management*, 5(8), 58-63. <https://doi.org/10.25236/AJBM.2023.050810>
- Sabesan, L., Meetiyagoda, L., & Rathnasekara, S. (2024). Landmarks and walkability: wayfinding during nighttime in a tourism-based city. Case study of Jaffna, Sri Lanka. *GeoJournal*, 89(5), 212, 1-15. <https://doi.org/10.1007/s10708-024-11218-z>
- Sebel, L.E.; Katz, E.G.; MacLachlan, L.S. (2021). A SWOT Analysis of urology residency. *Curr. Urol. Rep.*, 22, 61. <https://doi.org/10.1007/s11934-021-01080-8>
- Sheikhbeglo, R., & Tabrizi, N. (2017). Development of Urban Night Tourism in Iran; Comparative Analysis of Cities of Isfahan, Tabriz, Shiraz, Mashhad and Yazd. *Regional Planning*, 6(24), 45-58.
- Smith, A., & Eldridge, A. (2021). *Tourism and the night: Rethinking nocturnal destinations*. Routledge.

- Snyder, H. (2019). Literature review as a research methodology: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 104, 333-339. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.07.039>
- Son, N. N., Thu, N. T. P., Dung, N. Q., Huyen, B. T. T., & Xuan, V. N. (2023). Determinants of the sustained development of the night-time economy: The case of Hanoi, Capital of Vietnam. *Journal of Risk and Financial Management*, 16(8), 351. <https://doi.org/10.3390/jrfm16080351>
- Song, H., Kim, M., & Park, C. (2020). Temporal distribution as a solution for over-tourism in night tourism: The case of Suwon Hwaseong in South Korea. *Sustainability*, 12(6), 2182.
- Suhardono, S., & Suryawan, I. W. K. (2024). Glass elevator at Kelingking Beach: A comparative SWOT analysis of infrastructural innovations in tourist destinations. *Indonesian Journal of Tourism and Leisure*, 5(1), 27-36. <https://doi.org/10.36256/ijtl.v5i1.360>
- Talbot, D. (2016). *Regulating the night: Race, culture and exclusion in the making of the night-time economy*. Routledge.
- Tambunan, T. S. (2020). SWOT analysis for tourism development strategy of Samosir Regency. *International Journal of Applied Business*, 4(2), 90-105. <https://doi.org/10.20473/tijab.V4.I2.2020.90-105>
- Thi, P. T., Nga, N. T. P., & Hao, H. V. (2023). Factors affecting the development of community-based night tourism in Vietnam: A case study in Sapa-Lao Cai. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 14(8), 3112-3124. [https://doi.org/10.14505/jemt.v14.8\(72\).12](https://doi.org/10.14505/jemt.v14.8(72).12)
- Thommandru, A., Espinoza-Maguiña, M., Ramirez-Asis, E., Ray, S., Naved, M., & Guzman-Avalos, M. (2023). Role of tourism and hospitality business in economic development. *Materials Today: Proceedings*, 80(3), 2901-2904. <https://doi.org/10.1016/j.matpr.2021.07.059>
- Tiesdell, S., & Slater, A. M. (2006). Calling time: Managing activities in space and time in the evening/night-time economy. *Planning Theory & Practice*, 7(2), 137-157. <https://doi.org/10.1080/14649350600673047>
- Tribe, J., & Paddison, B. (2023). Critical tourism strategy. *Annals of Tourism Research*, 98, 103511, 1-13. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2022.103511>
- Tuong, N. T. (2022). Developing night-time economy: International experience and policy implications for Da Nang City, Vietnam. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 18(1).
- Wang W., Liu L., & Yang Y. (2022). Spatial matching analysis and development strategies of county night-time economy: A case of Anning County, Yunnan Province. *Sustainability*, 14(9), 4891, 1-19. <https://doi.org/10.3390/su14094891>
- Wang, X., Lai, I. K. W., & Wang, K. (2023a). Do young women travellers really consider the risk of sexual harassment during night travel? Evening travel vs midnight travel. *Tourism review*, 78(1), 58-71. <https://doi.org/10.1108/TR-12-2021-0563>
- Wang, Y., Hu, W., Park, K. S., Yuan, Q., & Chen, N. (2023b). Examining residents' support for night tourism: An application of the social exchange theory and emotional solidarity. *Journal of Destination Marketing & Management*, 28, 100780, 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.jdmm.2023.100780>
- Wei, T., Chumin, S., Xudong, G., & Juan, J. (2023). Research on the high-quality development path of night tourism in Zhaoqing under the scene threshold. *Tourism Management and Technology Economy*, 6(3), 64-71. <https://doi.org/10.23977/tmte.2023.060308>

- Xi, Z. H. U., Min, L., Yadong, S. U. N., Ruixin, Z. H. A. N. G., & Haixia, G. (2024). Night tourism satisfaction in the Qinghefang tourism and leisure block based on an improved kano model. *Journal of Resources and Ecology*, 15(1), 55-65. <https://doi.org/10.5814/j.issn.1674-764x.2024.01.005>
- Xia, C., Yeh, A. G. O., & Zhang, A. (2020). Analyzing spatial relationships between urban land use intensity and urban vitality at street block level: A case study of five Chinese megacities. *Landscape and Urban Planning*, 193, 103669, 1-18. <http://dx.doi.org/10.1016/j.landurbplan.2019.103669>
- Xiong, S., Wang, H., Liao, Z., & Hashim, R. (2024). Exploring the factors and spatial patterns of national night cultural tourism consumption agglomeration zones in China. *Heliyon*, 10(2). <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e24132>
- Van Nguyen, H. T., & Tran, T. (2025). Current state of night tourism infrastructure and support services in urban areas of the South Central Coast, Vietnam. *VNUHCM Journal of Social Sciences and Humanities*, 9(2), 3019-3029. <https://doi.org/10.32508/stdjssh.v9i2.1115>
- Van Phuc, V., & Huong, H. K. (2024). The role of the State in night-time economic development in Hanoi. *Journal of State Management*, 31(12), 80-86. <http://dx.doi.org/10.59394/JSM.27>
- Velikova, E., & Dimitrova, S. (2019). Good practices in the night tourism—Case studies from Bulgaria. *Economics and Management*, 16(2), 189-199.
- Veronica, S., Ginting, N., & Marisa, A. (2020). Local wisdom-based on development of the environment and atmosphere aspect of Berastagi night tourism. *International Journal of Architecture and Urbanism*, 4(2), 144-155. <https://doi.org/10.32734/ijau.v4i2.4515>
- Yinghui, D., Salleh, N. S. M., & Albakry, N. S. (2025). Development strategies for the kaifeng street culture brand: A case study of the drum tower night market. *ANP Journal of Social Science and Humanities*, 6(2), 1-8. <https://doi.org/10.53797/anp.jssh.v6i2.1.2025>
- Zhang, B., Luo, M., Du, Q., Yi, Z., Dong, L., Yu, Y., ... & Lin, J. (2023). Spatial distribution and suitability evaluation of nighttime tourism in Kunming utilizing multi-source data. *Heliyon*, 9(6), 1-16. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e16826>
- Zhang, J., & Zhang, Y. (2023). Does tourism contribute to the nighttime economy? Evidence from China. *Current Issues in Tourism*, 26(8), 1295-1310. <https://doi.org/10.1080/13683500.2022.2053073>
- Zhang, L., Li, X., Guo, Y. (2024). Research on the Influencing Factors of Spatial Vitality of Night Parks Based on AHP–Entropy Weights. *Sustainability*, 16, 5165, 1-20. <https://doi.org/10.3390/su16125165>
- Zhang, R., Chen, S., Xu, S., Law, R., & Zhang, M. (2022). Research on the sustainable development of urban night tourism economy: A case study of shenzhen city. *Frontiers in Sustainable Cities*, 4, 870697. <https://doi.org/10.3389/frsc.2022.870697>
- Zmyślony, P., & Pawlusiński, R. (2020). Tourism and the night-time economy: the perspective article. *Tourism Review*, 75(1), 194-197. <https://doi.org/10.1108/TR-05-2019-0158>